

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії Олег САВЛЮК 1970 року народження, громадянин України, освіта вища: у 1993 році закінчив Рівненський державний педагогічний інститут ім. Мануїльського за спеціальністю «Англійська мова, світова література». У 2020 році закінчив з відзнакою Рівненський державний гуманітарний університет за спеціальністю «Середня освіта, фізична культура». Після закінчення навчання працював вчителем у середній школі №22 м. Рівне. Завершує акредитовану освітньо-наукову програму Фізична активність різних груп населення за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт. Термін завершення навчання 30 вересня 2025 року.

Разова спеціалізована рада, утворена наказом Волинського національного університету імені Лесі Українки Міністерства освіти і науки України, м. Луцьк, від 03 березня 2025 року № 138-з у складі:

Голови разової

спеціалізованої вченої ради

Ольги АНДРІЙЧУК, доктора наук з фізичного виховання та спорту, професора, завідувача кафедри фізичної терапії та ерготерапії Волинського національного університету імені Лесі Українки,

Рецензента

Ігоря БИЧУКА, кандидата наук з фізичного виховання та спорту, доцента, доцента кафедри теорії спорту та фізичної культури Волинського національного університету імені Лесі Українки, Сергія АФАНАСЬЄВА, доктора наук з фізичного виховання та спорту, професора, Першого проректора Придніпровської державної академії фізичної культури і спорту,

Офіційних опонентів

Олени МАСЛОВОЇ, кандидата наук з фізичного виховання та спорту, доцента, доцента кафедри медицини громадського здоров'я та екології спорту Національного Університету фізичного виховання і спорту України,

Божени БУХОВЕЦЬ, кандидата наук з фізичного виховання та спорту, викладача кафедри гімнастики та фізкультурно-спортивних технологій ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет ім. К.Д. Ушинського»

на засіданні 22 квітня 2025 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка Олегу САВЛЮКУ на підставі публічного захисту дисертації «Інтеграція засобів «штучного керуючого середовища» у процес фізичного виховання дітей молодшого шкільного віку із депривацією слуху» за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт.

Дисертацію виконано у Волинському національному університеті імені Лесі Українки Міністерства освіти і науки України, м. Луцьк.

Наукові керівники: Вікторія ПЕТРОВИЧ, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент, доцент кафедри теорії спорту та фізичної культури Волинського національного університету імені Лесі Українки; Вадим КОВАЛЬ, кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету Приватного вищого навчального закладу «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука».

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису, що є завершеною науковою працею, в якій подано нове розв'язання наукової проблеми щодо теоретичного обґрунтування й розроблення технології проєктування та реалізації методичних прийомів, засобів «штучного керуючого середовища» у процесі адаптивного фізичного виховання дітей молодшого шкільного віку з депривацією слуху. Досліджено морфологічні особливості дітей 6-10 років з вадами слуху, особливості статодинамічної рівноваги їх тіла. Розроблена технологія спрямована на розвиток статичної, динамічної рівноваги тіла й орієнтування в просторі, у процесі адаптивного фізичного виховання дітей молодшого шкільного віку з депривацією слуху, реалізується протягом трьох періодів і етапів із застосуванням у профілактично-оздоровчих заходах фітнес-інвентаря. Для проєктування авторської технології обрано засадничими принципи організації «штучного керуючого середовища», а також виокремлено пошуково-діагностичну, концептуальну, проєктувальну, контрольну, перетворювальну стадії.

Дисертація відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами).

Здобувач має 10 наукових публікацій за темою дисертації, з них: 6 статей у наукових виданнях з переліку наукових фахових видань України, з яких 1 стаття в періодичному науковому виданні, проіндексованому в базі даних Scopus; 4 публікації апробаційного характеру:

1. Савлюк О. Морфологічні особливості дітей 6–10-ти років із вадами слуху. *Фізична культура, спорт та здоров'я нації*. 2022. № 14(33). С. 115–120. [https://doi.org/10.31652/2071-5285-2022-14\(33\)-115-120](https://doi.org/10.31652/2071-5285-2022-14(33)-115-120). Фахове видання України.
2. Савлюк О., Альошина А. Амплітудно-частотні показники стійкості тіла дітей 6–10-ти років. *Фізична культура, спорт та здоров'я нації*. 2023. № 15(34). С. 65–75. [https://doi.org/10.31652/2071-5285-2023-15\(34\)-65-75](https://doi.org/10.31652/2071-5285-2023-15(34)-65-75). Фахове видання України.
3. Альошина А., Савлюк О., Петрович В. Рівень розвитку статичної рівноваги тіла дітей із вадами слуху як передумова розробки технології проєктування та реалізації методичних прийомів «штучного керуючого середовища» в процесі адаптивного фізичного виховання. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві*. 2023. № 3(63). С. 77–94. <https://doi.org/10.29038/2220-7481-2023-03-27-31>. Фахове видання України.

4. Савлюк О., Альошина А. Ефективність авторської технології спрямованої на розвиток статичної та динамічної рівноваги тіла дітей молодшого шкільного віку із депривацією слуху у процесі адаптивного фізичного виховання. *Фізична культура, спорт та здоров'я нації*. 2024. № 17(36). С. 96–105. [https://doi.org/10.31652/2071-5285-2024-17\(36\)-96-105](https://doi.org/10.31652/2071-5285-2024-17(36)-96-105). Фахове видання України.
5. Kholodov S. Savlyuk O., Hrebenina A., Yarmolinsky L., Kolos M. Methodology of «artificial control environment» in the process of physical exercise for children with disabilities: theoretical justification and practical application. *Physical rehabilitation and recreational health technologies*. 2024. Vol. 9. № 5. P. 370–384. [https://doi.org/10.15391/prrht.2024-9\(5\)](https://doi.org/10.15391/prrht.2024-9(5)). Фахове видання України, проіндексоване у Scopus.
6. Савлюк О. Г., Матійчук В. І. Зміст і основні положення технології проектування та реалізації методичних прийомів і засобів «штучного керуючого середовища» у процесі адаптивного фізичного виховання дітей молодшого шкільного віку із депривацією слуху. *OLYMPICUS*. 2024. № 3. С. 129–140. <https://doi.org/10.24195/olympicus/2024-3.17>. Фахове видання України.
7. Савлюк О. Можливості застосування концепції «штучного керуючого середовища» у практиці адаптивного фізичного виховання. *Фізична активність і якість життя людини*: зб. тез доп. VI Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. (23 черв. 2022 р.) / укладачі: А. В. Цьось, С. Я. Індика. Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2022. С. 103–105.
8. Савлюк О. Характеристика статичної рівноваги тіла дітей 7–10 років з вадами слуху. *Матеріали II Всеукраїнської електронної науково-практичної конференції з міжнародною участю*. Київ : Нац. ун-т фіз. вих. і спорту України, 16 грудня 2022 р. С. 150–152. https://uni-sport.edu.ua/sites/default/files/vseDocumenti/zbirnyk_materialiv_konferenciyi_2023_ostan.pdf
9. Алла Альошина, Олег Савлюк. Особливості траєкторії переміщення загального центру мас тіла дітей 6–10-ти років із порушенням слуху. *Фізична активність і якість життя людини*: зб. тез доп. VII Міжнар. наук.-практ. конф. (8 черв. 2023 р.) / укладачі: А. В. Цьось, С. Я. Індика. Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2023. С. 34–35.
10. Савлюк Олег, Альошина Алла, Петрович Вікторія. Компоненти технології формування статодинамічної рівноваги тіла дітей молодшого шкільного віку із депривацією слуху у процесі адаптивного фізичного виховання. *Біомеханіка спорту, оздоровчої рухової активності, фізкультурно-спортивної реабілітації: актуальні проблеми, інноваційні проекти та тренди*: матеріали III Всеукр. електрон. наук.-практ. конф. з міжнар. участю, м. Київ, 16–17 трав. 2024 р. Київ : НУФВСУ, 2024. С. 156–159.

У дискусії взяли участь голова і члени разової спеціалізованої вченої ради та висловили зауваження:

Сергій АФАНАСЬЄВ, доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор, Перший проректор Придніпровської державної академії фізичної культури і спорту, опонент. Зауваження: 1. В огляді літератури та взагалі у тексті

доцільно було б уникати узагальнюючих фраз та надати результати дослідження українських науковців, з деталізацією їх досягнень з відповідним цитуванням. 2. В назву розділу 3 було би доречно додати і морфологічні особливості дітей, оскільки у розділі приведені результати їх глибокого дослідження. 3. Діти молодшого шкільного віку з порушенням слуху загалом характеризуються труднощами пам'яті та уваги, в засвоєнні навчальних навичок, їм притаманні замкнутість, негативізм, нерішучість. Яким чином Ви долали бар'єри, пов'язані з цими особливостями. 4. У тексті роботи зустрічаються поодинокі стилістичні помилки.

Олена МАСЛОВА, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент, доцент кафедри медицини громадського здоров'я та екології спорту Національного Університету фізичного виховання і спорту України, опонент. Зауваження: 1. У першому розділі роботи у пункті 1.1 надано детальну характеристику новому освітньому простору спеціальних та загальноосвітніх навчальних закладів, а у пункті 1.2 представлено організаційно-методичні основи адаптивного фізичного виховання школярів з депривацією. На нашу думку доцільним було б об'єднати ці два пункти виокремивши саме організаційно-методичні особливості інклюзивного навчання дітей з вадами слуху, в тому числі у процесі їх фізичного виховання. 2. Окремо хотілось би додати, що актуальність висвітленої автором теми вимагає більшої уваги до самого поняття «Штучно керуюче середовище»: у роботі непомітна систематика визначення даного поняття, особливо по відношенню до процесу фізичного виховання школярів з депривацією слуху. Адже на сьогодні в умовах воєнного стану доступність природнього середовища значно обмежена і високо небезпечна, саме тому технології «штучно керованого середовища» є настільки практично значущими. 3. У розділі 2 не вистачає представлення контингенту обстежених дітей: за чисельністю в констатувальному та формуальному експериментах окремо; за кількістю для кожної вікової групи; за представництвом в основній та контрольній групах. 4. Логічним, на наш погляд, виглядав би вступ до розділу 3 з акценту на взаємозв'язок порушення рівноваги і координації рухів з депривацією слуху у дітей молодшого шкільного віку на основі встановлених і доведених фахівцями провокуючих факторів, таких як низький рівень м'язової сили, зниження м'язового тону, порушення функції вестибулярного апарату, гіподинамія тощо. 5. На нашу думку, значно посилили б констатувальний експеримент дослідження окружностей основних біоланок та м'язової сили спини і нижніх кінцівок контингенту обстежених дітей, як складових показників забезпечення прояву рівноваги. 6. З огляду на інклюзивність сучасного навчального процесу, цікавими були б дані констатувального експерименту, отримані при порівнянні значень здорових дітей і дітей з депривацією слуху, в тому числі, для подальших рекомендацій впровадження авторської технології у практику фізичного виховання дітей молодшого шкільного віку. 7. Доцільним було б заключний абзац підпункту 3.2 перенести до висновків до розділу 3 оскільки його зміст повністю резюмує важливість констатувального експерименту і обґрунтовує розроблення авторської технології. 8. Розділ 4 представляє зміст авторської технології, методична основа якої, на наш погляд, потребує схематичної структуризації для полегшення розуміння кількості комплексів фізичних прав, використання

фітнес-інвентаря, особливості організаційно-методичних вказівок виконання фізичних вправ, послідовності їх включення у навчальний процес та специфіки поєднання з ним. 9. Останній підрозділ розділу 4 дисертаційної роботи завершується рисунками, що ілюструють результати формувального експерименту, проте відсутні пояснення до них і логічне підсумкове заключення самого підрозділу. 10. Висновки до розділу 4 потребують розширення, оскільки за їх змістом не помітні головні результати формувального експерименту, зокрема: специфіка авторської технології; особливості впровадження розробленої технології у навчальний процес дітей молодшого шкільного віку з депривацією слуху; результати апробації технології та наявність її ефективності. 11. На нашу думку в розділі 5 не вистачає конкретних акцентів на те, чим результати дослідження представленої дисертаційної роботи підтверджують, доповнюють або спростовують, чи є абсолютно новими у порівнянні із даними інших дослідників за визначеною науковою тематикою. 12. На нашу думку, доведену у ході дослідження практичну значущість роботи підкреслили б практичні рекомендації щодо можливості впровадження авторської технології в процес інклюзивного фізичного виховання; за умов її адаптації до дистанційної форми навчання; з пропозицією її задіяння як дієвого засобу для організації занять з предмету «Фізична культура» або руханки під час сигналу повітряної тривоги у підземному укритті; з проєкцією на впровадження у навчальний процес дітей з вадами зору та окремими ураженнями опорно-рухового апарату; у якості відмінного засобу фізкультурно-спортивної реабілітації. 13. По змісту роботи зустрічаються орфографічні помилки та не співпадіння відображення констатуючих значень (до прикладу в окремих таблицях чисельність контингенту обстежених школярів складає 91 дитину, в інших таблицях і по тексту роботи – 92 дитини).

Божена БУХОВЕЦЬ, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, викладач кафедри гімнастики та фізкультурно-спортивних технологій ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет ім. К.Д. Ушинського», опонент. Зауваження: 1. При викладені актуальності наукового дослідження автору необхідно було систематизувати матеріал, чіткіше розставити пріоритети при виборі напряму дослідження. 2. У першому розділі дисертаційної роботи представлено та систематизовано великий спектр наукової інформації з досліджуваної проблеми. На нашу думку, даний розділ роботи виглядав би більш аргументовано якби дисертант підрозділ 1.4. «Використання методичних прийомів і засобів «штучного керуючого середовища» у процесі адаптивного фізичного виховання дітей молодшого шкільного віку із депривацією сенсорних систем у дискурсі наукових знань» автор розглянув не крізь призму констатації фактів, а існуючого проблемного поля. 3. Здобувач вказує, що методологічними підставами для проєктування та реалізації авторської технології методичних прийомів і засобів «штучного керуючого середовища» у процесі адаптивного фізичного виховання дітей молодшого шкільного віку з вадами слуху виступають закономірності з відповідними їм принципами, які автор надмірно описує та деталізує. 4. Додаткового роз'яснення вимагає Комплекс 4 «Колове тренування 1» (II етап) 5. Висновки дисертаційної роботи перевантажені цифровими даними.

Ігор БИЧУК, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент, доцент кафедри теорії спорту та фізичної культури Волинського національного університету імені Лесі Українки, рецензент. Зауваження: 1. У вашому дослідженні ви вживаєте поняття «штучного керуючого середовища». Уточніть, будь ласка, що саме ви вкладаєте у це поняття. 2. У першому розділі, підрозділі 1.4, з нашої точки зору, було б доцільно більше уваги приділити саме використанню методичних прийомів «штучного керуючого середовища» у процесі адаптивного фізичного виховання дітей молодшого шкільного віку із депривацією сенсорних систем. 3. У процесі проектування означеної вами технології ви використовували спектр методичних принципів фізичного виховання і спеціальних педагогічних принципів адаптивного фізичного виховання. Уточніть, будь ласка, які саме спеціальні педагогічні принципи адаптивного фізичного виховання ви використовували. 4. Висновки до розділів, з нашої точки зору, є недостатньо інформативні, було б доцільно їх розширити і конкретизувати. 5. Частину інформації яка подана у розділі 5 було б доцільно перенести у розділ 1.

Ольга АНДРІЙЧУК, доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор, завідувач кафедри фізичної терапії та ерготерапії Волинського національного університету імені Лесі Українки, голова ради. Без зауважень.

Результати відкритого голосування:

«За» - 5 членів ради,

«Проти» - немає.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Олегу САВЛЮКУ ступінь доктора філософії з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова спеціалізованої
вченої ради

Ольга АНДРІЙЧУК